

Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

Ἡ αἰσθητικὴ τῶν πόλεων εἶναι ἐπιστήμη ἔχουσα πολλοὺς τοὺς μύστας, τόσοι ἐν Ἀμερικῇ, ἐν Αὐστραλίᾳ, ὅσον καὶ ἐν τῇ γηραιᾷ ἡμῶν Εὐρώπῃ, μὲ τὴν μόνην διαφορὰν ὅτι ἐν Ἀμερικῇ μελετᾷ πρὸ πάντων τὰς νέας πόλεις, ἐν ᾗ ἐν Εὐρώπῃ δὲν ἐπιμελεῖται ἢ τὴν διατήρησιν τοῦ κάλλους τῶν ἀρχαίων ἡμῶν συνεικιῶν. Αἱ Ἀθῆναι δύνανται ὥς ἐκ τῆς ιδιότητος αὐτῶν, τῆς ἀρχαίας καὶ συγχρόνου πόλεως, νὰ ἐμπνέωνται διττῶς.

Ἡ αἰσθητικὴ τῶν πόλεων ἔχει τὰ εἰδικὰ αὐτῆς δημοσιεύματα ὥς ἡ Ἐπιθεώρησις ἡ ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Καμίλλου Σίττε, τοῦ συγγραφέως τῆς τέχνης τῆς κατασκευῆς τῶν πόλεων, ὥς ἡ *Hohe Warte* (τὸ νέον δημοσίευμα τοῦ κ. Ἰωάννου Αὐγουστου Λούξ), περὶ τῆς ὁποίας τὰ ἀμερικανικὰ περιοδικὰ ἀφιερῶσι συχνάκις ἀρθρὰ λίαν περιέργῃ καὶ ἐμβρυθῇ, ὥς λόγου χάριν ἡ μελέτη περὶ τῶν πάρκων τῶν μεγάλων πόλεων, ἥτις δημοσιεύεται ἐν τῇ *House and garden* ἐν Φιλὶ δελφείᾳ.

Τὸ *Cottage* ἐξ ἄλλου ἐδημοσίευσεν εἰκόνας γραφικῶν ἀρχαίων ὁδῶν ἐκ παραλλήλου μὲ κοινὰς συγχρόνους ὁδοὺς, ὅπως καὶ αὐτὰς παρὰ τὰς ὁποίας μᾶς ἐπιδεικνύει τὰς φρικώδεις καὶ ἀπαισίας αὐτὰς τῶν συγχρόνων οἰκιῶν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς αὐτὰς τὰς ὡραίας καὶ θαυμασίας τῶν προγόνων μας. Ἡ «Πινακοθήκη» ἡδύνατο νὰ τὸ μιμηθῇ ὥς πρὸς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς αὐτὰς τῶν Ἀθηναίων.

Ὁ κ. Γουσταῶς Kahn ἐν τῇ Αἰσθητικῇ τῆς ὁδοῦ ἀφοῦ διέτρεξε τὴν ἀρχαίαν ὁδόν, τὴν ἀραβικὴν, καὶ τὴν τοῦ Μεσαίωνα, περι-

γράφει τὴν ὁδὸν τῶν συγχρόνων Παρισίων, νομίζετε δὲ ὅτι τὴν εὐρίσκει γραφικὴν; Μὲ τὰς προόψεις τῆς, τοὺς καλλωπισμοὺς τῆς, τὰς ἐπιγραφὰς τῆς, τὸν φωτισμὸν τῆς, λυπεῖται ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη ἡ ἰδρυθεῖσα πρὸς σκοπὸν χρησιμοποίησεως, στερεῖται τελείως τοῦ πολυχρόμου ἐκείνου ὅπερ διέκρινε τὰς ἑλληνικὰς ἀρχαίας πόλεις. Εὐρίσκει ὅτι ἐνεπνευσθήσαν ὑπερβολικῶς ἐκ τῶν ρωμαϊκῶν παραδόσεων ἐνῶ ἔδει ν' ἀκολουθήσωσι τὸ παράδειγμα τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Βενετίας. Ἐπὶ πλεόν, διὰ σκοπὸν ὑγιεινόν, ἐπεθύμει ὅπως ἕκαστον κέντρον ἀνθρώπισματος οἰκῶν μεταβληθῇ εἰς κήπον ὅπως καὶ ἐντὸς αὐτῶν τῶν οἰκιῶν. Θέλει νὰ βαδίξωσι παραλλήλως τόπον ἡ ὑγιεινὴ ὅσον καὶ ἡ αἰσθητικὴ τῆς πόλεως, ἀναχωρῶν ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι τὸ καλὸν εἶναι ἡ ὑπεριότης ἐκφρασεῖς τοῦ χρησίμου.

Ὑπὸ διπλὴν ἔποψιν ἡ μεταφορὰ τῶν ὑδάτων τῆς Στυμφαλίας ἐν Ἀθήναις θ' ἀποβῇ εὐεργετικὴ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, διότι τοῦτο θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτὴν νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰς κρήνας, τὰς δεινροστοιχίας καὶ τοὺς δημοσίους καὶ ἰδιωτικοὺς κήπους, τοῦθ' ὅπερ θ' αὐξήσῃ τὴν χάριν τῆς πρωτευούσης τῆς Ἑλλάδος.

Αἱ ἀρχαῖαι πόλεις τῆς τέχνης ἐκανχῶντο ὅτι συνέτεινον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν κατοίκων διὰ τῶν πάρκων καὶ τῶν κρηνῶν αἰτνες τοσοῦτον θέλητρον ἀποδίδουν εἰς τὰς τόσοις ἐνδιαφερούσας ταύτας πόλεις.

Εἶθε αἱ Ἀθῆναι ν' ἀκολουθήσωσι τὸ παράδειγμα ἐκείνων!

Αἰγῇ

J. PLOMDEUR

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑΣ

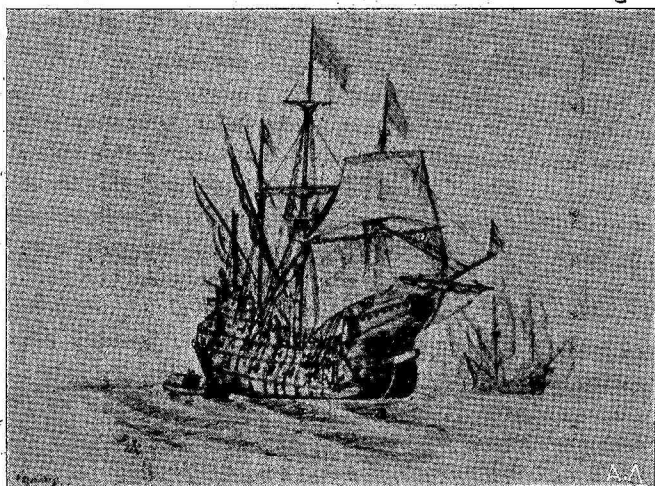

ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ ἐπὶ μακρὸν ἀμελήσασα τῆς κατὰ θάλασσαν πολεμικῆς αὐτῆς συγκροτήσεως, ἐξεγείρεται καὶ αὕτη νῦν τοῦ ληθάργου, κεντριζομένη ὑπὸ τοῦ παραδείγματος τῶν ἄλλων. Εὐτυχῶς δι' αὐτὴν αἱ παρασκευαί τῆς οὐδὲν ἐνέχουν τὸ σπασμωδικόν, εἶναι δὲ ἀξία προσοχῆς καὶ μελέτης ἡ μέθοδος ἣν

ἡ Πορτογαλικὴ κυβέρνησις διέγραψε πρὸς τὴν βαθμιαίαν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ πολεμικοῦ αὐτῆς ναυτικοῦ παρέχουσα αὐτῇ πρῶτον τὴν κατάλληλον βάσιν ἀναπτύξεως διὰ τῆς δημιουργίας πραγματικοῦ ναυοτάθμου, λαμβάνουσα δὲ συγχρόνως πάντα τὰ μέτρα πρὸς μόρφωσιν ἀξίου προσωπικοῦ, οὗ ἀνευ ἀχρηστοῦ καθίσταται καὶ τὸ ἀριστόν τῶν ὑλικῶν.

Ἡ Πορτογαλλία ἄλλοτε, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ναυτικῆς τῆς ἀκμῆς, ἦτις ὥς γνωστὸν

καὶ πολὺ μεγάλῃ καὶ πολὺ ἐνδοξος ὑπῆρξεν, καὶ μετ' αὐτοὺς ἀκόμη, ἦτο φυσικὸν νὰ ἔχῃ ὄχι μόνον θαυμάσια σκάφη, ἀλλὰ καὶ ἐξόχους ναυπηγούς. Οἱ πρῶτοι διδάσκαλοι τῆς μεγάλης ναυπηγίας τῶν νεωτέρων χρόνων τῆς ἱστορίας, δὲν θὰ ἔλεγέ τις ὑπερβολῆν, προῖλλον ἐκ τῆς Λισσαβώνας. Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Τάγου κατεσκευάσθησαν τὰ πρῶτα ἀξία νὰ ἀψηφίσωσι τοὺς κινδύνους τῶν ἀχανῶν καὶ ἀγνώστων ὠκεανῶν πλοῖα, αἱ караβέλλαι, καὶ βραδύτερον τὰ γκαλιὸν τὰ ἐπισφραγίσαντα τὴν κατάκτησιν αὐτῶν καὶ τῆς πέραν αὐτῶν ἀνακαλυφθείσης γῆς ἐπὶ τοῦ Τάγου ἔγιναν αἱ μὲ τὴν πρύμναν πρῶται καθελκύσεις, ἀντὶ τῆς ἀντιθέτου μεθόδου ἥτις ἦτο μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐν χρῆσει. Ἡ ἰδέα αὕτη, ἡ τόσοις ἀπλῇ καὶ φυσικῇ φαινομένη σήμερον ἐπροκάλεσε γενικὴν ἐπανάστασιν ἐν τῇ ναυπηγίᾳ, προλαμβάνουσα τὴν καταπύωσιν τῶν πλοίων κατὰ τὴν καθέλκυσιν καὶ ἐπιτρέπουσα τὴν αὐξήσιν τῶν διαστάσεων καὶ τοῦ βάρους αὐτῶν ἀνευ ὁδοῦ νὰ ραγῶσιν ἐξολισθαίνοντα

Πορτογαλικόν Γκαλιόν του ΙΣΤ' αιώνος.

εις την θάλασσαν.

Ἐν τούτοις παρὰ τὰς παλαιὰς ταύτας ἀναμνήσεις, παρὰ τὴν ἀνάγκην οὐλόου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς κυριαρχίας ἐν ταῖς πλουσίαις ἀποικίαις ὧς ἀκόμη καὶ νῦν κατέχει, ἡ Πορτογαλλία ἀπὸ μακροῦ εἶχεν ἐντελῶς παραμελήσει τὸ ναυτικόν της. Ἐν ἔτει 1796 δὲν εἶχε πλέον ἢ παμπάλαια ἱστιοφόρα σκάφη ἀχρησता εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ ξυλῖνας κανονιοφόρους δεδαστῆς καὶ αὐτὰς ἡλικίας. Δὲν ἐτόλμα νὰ ἐπιληφθῇ ναυπηγήσεως σιδηρῶν ἢ χαλυβδίνων σκαφῶν, καὶ αὐτὰς δὲ τὰς ἐπισκεύας τῶν κανονιοφόρων της ἐξετέλει ἐν Ἀγγλίᾳ. Τέλος ὅμως ἡ Πορτογαλλικὴ κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν τοιαύτην κατάστασιν καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν Κανδίδο προσέβη εἰς ἔργα μεταβαλόντα τὸν ναύσταθμον τῆς Λισσαβώνας ἀπὸ φανταστικοῦ εἰς πραγματικόν. Ἡ διεύθυνσις τῶν ἔργων τούτων ἀνετέθη εἰς τὸν διαπρεπῆ ναυπηγὸν τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ Κρονῶ μετεκληθέντα ἐκ Γαλλίας μετὰ τεσσάρων ἀκόμη ἀξιοματικῶν βοηθῶν του, Γκαλινιέ, Τουζέ, Μεριέν καὶ Μπερτέ. Τοῦτο ὄντως ὑπῆρξε τολμηρὸν διὰ ἄνθρωπον ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ Κανδίδο, ἀντιμετωπίζοντος θαρραλέως ἐπιβλαβεῖς ἐθνικοὺς ἐγωισμοὺς καὶ ἀκάρπους ματαιότητας καὶ μικροφιλολογίας. Ἀπεδείχθη ἐν τούτοις ταχέως ὅτι ὁ ὑπουργὸς καλῶς ὑπελόγησε ἐπὶ τῆς βαθείας φιλοπατρίας τῶν ἀξιοματικῶν τοῦ πορτογαλλικοῦ ναυτικοῦ καὶ τῶν πάσης ἀποχρώσεως πολιτευομένων ἐπίσης δὲ καὶ τοῦ τύπου, οἵτινες πάντες εἰργάσθησαν ὅπως καταρτίσωσι τὸ εἰς τοιαύτας λεπτὰς ἀποστολὰς ἀπαραίτητον ἥθικόν περιβάλλον, ἀνευ τοῦ ὁποίου οἱ γάλλοι ἀξιοματικοὶ οἵτινες δὲν εἶχον κληθῇ ὡς θεωρητικοὶ μόνον ἀναδιοργανῶνται ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκτελεστοὶ τοῦ σχεδιαζομένου ἔργου, δὲν θὰ κατάρθουν μεγάλα πράγματα παρὰ τὴν ἐγνωσμένην εὐφυΐαν αὐτῶν καὶ τὴν ἀκάματον δραστηριότητα.

Τὸ δευτέρον ἔτος ἀπὸ τῆς καθόδου εἰς Λισσαβῶνα τῶν γάλλων ἀ-

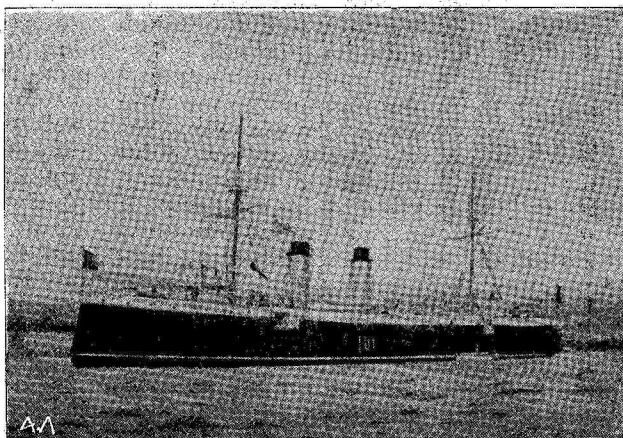
ξιωματικῶν, ὁ διαδεχθεὶς τὸν Κανδίδο ὑπουργὸς Μπάρρος Γκόμες διερχόμενος τῆς Μαδρίτης ἐξῆρεν ἐνώπιον τῆς βασιλομήτορος Χριστίνας τὸ συντελεσθὲν ἔργον. — Πῶς κατωρθώσατε, πῶς ἐτολμήσατε τοῦτο ἐν Πορτογαλλίᾳ! Δὲν τὸ ἐπίστευα ποτὲ δυνατόν.

Αἱ δυσκολίαι ὄντως ἐφαίνοντο ἀνυπέρβλητοι· τὰ ἐπιτευχθέντα ἐν τούτοις ἀποτελέσματα καταδεικνύουσιν ὅτι τὸσον ἡ γαλλικὴ ἀποστολὴ, ὅσον καὶ ἡ κυβέρνησις καὶ αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ πορτογαλλικοῦ κράτους ἦσαν εἰς τὸ ὕψος τοῦ λαχόντος αὐταῖς ἔργου. Εἰδικῶς διὰ τὴν γαλλικὴν ἀποστολὴν δὲν ἐπρόκειτο μόνον περὶ μελετῶν καὶ ἐκπονήσεως σχεδίων καὶ θεμελιώσεως ναυστάθμου, τοῦ παλαιοῦ μὴ δυναμένου νὰ λογιθῇ τοιοῦτου ἔμπρεπεν αὐτὴ αὐτὴ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ἔργα, νὰ ἀναδιοργανώ-

νῃ, νὰ ζῇ ἐν μέσῳ τοῦ Πορτογαλλικοῦ ναυτικοῦ καὶ νὰ κατορθώσῃ νὰ κατανοῇται καὶ νὰ ἐκτιμᾶται ὑπ' αὐτοῦ· νὰ διδάσκῃ εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικόν τὰ νέα συστήματα καὶ τὰς νέας μεθόδους καὶ νὰ ζητῇ παρ' αὐτοῦ νὰ καταστήσῃ τὰ τέως νομιζόμενα ἀδύνατα δυνατότα.

Ὁ ναύσταθμος ἐν Λισσαβῶνι κείμενος πρὸ αὐτῆς, εἶναι συνέχεια τῆς πόλεως, ὅπως ὅλοι οἱ ζωντανοὶ ναύσταθοι. Ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ τοῦ περιβρέχοντος αὐτὴν καὶ καταλαμβάνει μᾶλλον περιορισμένον χωρὸν. Θεμελιώδεις ἐργοστασίων ἡλεκτροπαραγωγῆς ὑπῆρξεν ἡ πρώτη φροντίς, παρέχοντος τὴν κινητήριον δύναμιν εἰς ἐργοστάσια, μηχανάς, γερανούς, βαροῦλκα κλπ. Οὐδεὶς ἀτμολέβης ἔξω τοῦ κεντρικοῦ καταστήματος παραγωγῆς κινητήριου δυνάμεως. Ἐκ τούτου οἰκονομία χώρου ἐπυσηθη καὶ εὐχερὴς μεταθεσις τῶν κινητήρων, ὅπερ ἐπέτρεπε τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ ναυστάθμου χωρὶς διακοπῆς τῆς λειτουργίας τῶν ἐργοστασίων, ὁπλισθέντων διὰ νέων μηχανικῶν ἐργαλείων.

Ὁ κεντρικὸς σταθμὸς παράγει 1200 ἵππων δύναμιν ἐπαρκῆ καὶ καθ' ἓν ἐτι περίπτωσιν πάντα συγχρόνως μηχαναὶ ἐργοστασίων, ἀντλῖαι δεξαμενῶν, ἐλασματορρογοὶ καὶ βοροῦλκα ἐργάζονται. Ἄλλος ἐγγὺς σταθμὸς χορηγεῖ

Τὸ πορτογαλικὸν εὐδρομον «Βασιλίσσα Ἀμαλία».

ἄπλετον φωτισμὸν εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Ναυστά-
θμου καὶ εἰς τὸ οἰονεῖ ἐπισκοποῦν αὐτὸν Ὑ-
πουργεῖον τῶν Ναυτικῶν.

Πάντα τὰ ἐργοστάσια εἶναι ἠλεκτροκίνητα,
μέχρις αὐτοῦ τοῦ ἱστιοποιείου καὶ τῶν ἐν
αὐτῷ ἰσχυρῶν μηχανῶν ραψῆς. Τὸ πλῆθος τῶν
παραπληγμάτων καὶ οἱ μικροὶ οἰκίσκοι οἱ πρὶν
στεγάζοντες τὰ συνεργεῖα κατερρίφθησαν καὶ
ἀντ' αὐτῶν εὐρύχωρα, εὐάερα καὶ καλῶς φωτι-
ζόμενα ἐργοστάσια ὀδοῦντα μέτρων μήκους
εἴκοσι πλάτους ὠκοδομήθησαν. Ἡ ναυπηγικὴ
κλίνη δύναται νὰ φέρῃ ἑκατὸν τριάκοντα μέ-
τρων μήκους σκάφος, ἢ δύο σκάφη ὁμοῦ. Ἡ νέα
σφύρα ἢ ἐλασματοσυργὸς τοῦ σιδηρουργείου συγί-
ζει περὶ τὰς πεντακισχιλίους ὀκάδας. Ἀξιόλογοι
εἶναι καὶ οἱ μεγάλοι ὑδραυλικοὶ γομφωτῆρες
δυνάμενοι νὰ συνθέσωσι τοὺς μεγίστους τῶν
ἀτμολεβήτων.

Ἐντὸς τῶν τελευταίων ἐπτὰ ἐτῶν τρία σκά-
φη ἐναυπηγήθησαν ἐν τῷ ναυστάθμῳ τούτῳ, ἢ
«Βασιλισσα δόνα Ἀμαλία», 1700 περίπου τόν-
νων, εὐδρομον μετὰ θωρηκτοῦ καταστρώματος,
ταχύτητος εἴκοσι κόμβων, πυροβολικοῦ τεσ-
σάρων ταχυπύρων τηλεβόλων διαμετρήματος
15. ὕψος, δύο τῶν 10, τεσσάρων τῶν 47 ὑπο-
χιλ. δύο τῶν 37 καὶ δύο πυροβόλων. Πάντα
τὰ βοηθητικὰ μηχανήματα δι' ἠλεκτρισμοῦ
ἐκ τούτου οἰκονομία καυσίμων. Τὸ «Τέχιο»
μέγας τορπιλλοδιώκτης ἔχει μηχανὴν ἐπτακι-

σχιλίων ἵππων κατασκευασθεὶς καὶ αὐτὸς ἐν
Λισσαβῶνι μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας. Φέρει ἐξ
ταχυβόλα καὶ δύο τορπιλλοβλητικὰ μηχανή-
ματα. Τὸ τρίτον προϊόν τοῦ νέου Ναυστάθμου
εἶναι ἡ «Πατρὶς», κανονιοφόρος, δώδεκα μι-
κρῶν καὶ μεγάλων τηλεβόλων Σνάϊδερ-Κανέ,
στοιχίσασα ἐν ἑκατομμύριον φράγκων προελ-
θόντων ἐξ ἐθνικοῦ ἐράνου τῶν ἐν Βρασιλίας
Πορτογάλλων,

Ὁ μικρὸς πορτογαλικὸς στόλος περιλαμ-
βάνει ἀληθῶς καὶ σκάφη ἰσχυρότερα τῶν ἀνω-
τέρω τριῶν, ὡς τὸ θωρηκτὸν «Βάσκο δὲ Γκά-
μα» καὶ τὸν διαδρομέα «Δὸν Κάβλον», ἐκεῖνα
ὅμως τὰ μικρότερα ἔχουσιν ὅλως ἐξαιρετικὴν
δι' αὐτὸν σημασίαν, διότι δὲν ἐγένοντο μόνον
διὰ πορτογαλικῶν χρημάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ
πορτογαλικῶν χειρῶν καὶ ἐπὶ τοῦ πορτογαλ-
λικοῦ ἐδάφους καὶ σημειοῦν μίαν μεγάλην
νίκην διὰ τὴν μικρὰν Πορτογαλίαν ἥτις τοῦ
λοιποῦ θὰ ἔχῃ σπουδαίαν βάσιν ναυτικῆς δυ-
νάμεως, οὐχὶ μόνον ἀσφαλῆ, ἐννέα ὅλα μίλ-
λια ἔσω τοῦ στομίου τοῦ Τάγου, ἀλλὰ καὶ
ἀξίαν νὰ ἀντιμετωπίσῃ πάσας τὰς ἀπαιτήσεις
ἐνὸς σημερινοῦ στόλου, ὅστις δὲν ἔχει ἢ δά-
νηνον ὑπαρξίν κατασκευαζόμενος, ἐπισκευα-
ζόμενος καὶ καθαριζόμενος ἐτι μακρὰν τῆς
μητροπόλεώς του.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΑΔΟΣ

ΘΥΡΛΟΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ο ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΣ

Σαράντα χρόνια ὅλο πολεμᾶ
μόλις κοιμάται, τρέχει καθαλλάρης,
πετάει, λογχίζει ὅτεκε, παρορμᾶ
κι ἄσπρα μαλλιά 'ς τῆς μάχης ἔχει κάμει
τοῦ ἔθνους του ὁ Ἄρης.

Στὰ σύνορά του βάρβαροι ἐχθροὶ
ἀκοίμῃτο τὸ μάτι του φλογίζουν,
καὶ μέσα ἐκεῖ ποῦ πλήθη στρώνονται νεκροὶ
τᾶσπρα μαλλιά 'ς τῆς μάχης ποῦχε κάμει
τὸν θάνατο φοβίζουν.

Σαράντα χρόνια ὅλο πολεμᾶ....
καὶ μόνο νικητὴς θὰ ἐπιστρέψῃ!
κίβταν μιὰ μέρα πίσω πρὶν γυρνᾶ
τᾶσπρα μαλλιά 'ς τῆς μάχης ποῦχε κάμει
'ς τὸν Παρθενῶνα πάει νὰ στέψῃ!

Ο ΙΝΔΟΣ

Μέσα 'ς τοὺς τάφους τῶν προγόνων
'ς τὴν ὄχθη 'ς τὸ Πανάγιο 'Ρεῦμα
γέρνει ὁ Ἰνδὸς κιόλογοι τὰ
κρέμονται, ἐρείπια τῶν χρόνων,
τόσοι ναοὶ 'ς τὸ Μέγα Πνεῦμα.

Στὸ πρόσωπό του ἦταν χυμένῃ
κίτρινη κι ἄφραστη πικρία,
'ς τὸ χέρι του κρατάει λύρα,
καὶ ψέλνει μὲ φωνὴ δαυδαμένη
τὰ περασμένα μεγαλεῖα.

Κι ἡ φοινικὴς ἀντιλαλοῦνε
'ς τῆς ἐρημίας τὴν ἡσυχία
θαρρεῖς πονοῦν, θαρρεῖς κρατοῦνε
τὸ ἴσο του, κίβντάμα κλαῖνε
τὰ περασμένα μεγαλεῖα.

Καὶ τᾶσμα ἀρχίνῃσε νὰ δύνῃ
μὲ μιὰ στρόφῃ 'ς τὸ Μέγα Πνεῦμα....
— ὕπνο μακάρων δὸς μου, δὸς μου!
λέγει ὁ Ἰνδὸς κ' ἡ τόση δύνῃ
τὸν σέρνει 'ς τὸ Πανάγιο 'Ρεῦμα.

ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

(Rondeau)

Ἡ μονακριβὴ του ποῦεῖχε ξαπλωμένα
τὰ νεαρά τῆς χρόνια 'ς ἐ ἀρρώστειας κλίνη,
'κεῖ ποῦ ὁ Νεῖλος δρόσο τῶν φοινίκων δίνει,
μέσα 'ς τῶν θεῶν τῆς τὰ εἰδῶλα ἢ παρθένα,
μπρὸς 'ς τοὺς ἱερεῖς τῆς κοίτεται καὶ δύνει.

— Φέρε τῆς τὸ γάλα, ποῦχειτο μιὰ βρύση
ποῦ τᾶνε φυλάει δράκος τῆς ἀδύσου,
βάλαμο νὰ κάνῃς, κέτσι θε νὰ ζήσῃ
ἡ μονακριβὴ σου—

Ὁ φτωχὸς πατέρας πάει γιὰ νὰ τὸ φέρῃ....
δέκα σύγες περνοῦνε καὶ μιὰ μαύρη δύσις
κ' ἔφτασε κρατῶντας βάλαμο 'ς τὸ χέρι
τότε τοῦ φωνάζουν— Κάν' τὴν προσευχή σου,
σώθηκε! τὴν πῆρε ἡ ἀγία ἢ Ἰσις
τὴν μονακριβὴ σου!

ΚΩΝ. Σ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ